

Ю.І. Корнієвський, В.А. Бочаров, В. Г. Корнієвська, О.Л. Мітла

Лікування себореї та вугрів фітокремом «Лоци»

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: лопух, цикорій, себорея, вугрі, нейродерміт, псоріаз.

Ключевые слова: лопух, цикорий, себорея, угри, нейродермит, псориаз.

Key words: burdock, chicory, dyssebacia, acne, neurodermatitis, psoriasis.

Фітокрем «Лоци», завдяки флавоноїдам, зменшує патологічний розпад арахідонової кислоти і синтез запальних ейкозаноїдів; важливий також кортикоподібний ефект флавоноїдів при лікуванні цілого ряду дерматозів.

Фітокрем «Лоци», благодаря флавоноидам, уменьшает патологический распад арахидоновой кислоты и синтез воспалительных эйкозаноидов; важен также кортикоподобный эффект флавоноидов при лечении целого ряда дерматозов.

Due to flavonoids phytocream «Loci» diminishes pathological disintegration of arachidonic acid and synthesis of inflammatory eicosanoids; in treatment of number of dermatosis the cortico-like effect of flavonoids is also essential.

Сьогодні велику увагу привертають рослини родини Asteraceae – лопух справжній (*Arctium lappa* L.) та цикорій дикий (*Cichorium intybus* L.), що використовуються для лікування хвороб шкіри: дерматозів, вугрів, фурункулів, себореї, екземи, нейродерміту, псоріазу [1–4].

Корені цикорію містять вуглеводи (40%), у тому числі, інулін, вільну фруктозу, гіркі сесквітерпенові лактони (лактucin, лактукопикрин), фенолокіслоти (цикорієва), таракастерол, холін, метоксикумарин, цикорін; вітаміни С, РР та В, мінеральні речовини – К, Zn, Fe, Cr, Mn, Ca, P [5].

Корені лопуха містять 14 поліацетиленових сполук фунгіцидної та бактерицидної дії, ефірну олію, гіркий сесквітерпеновий лактон арктиопікрин, флавоноїди, інулін (20%), жирну олію, сполуки, що містять сірку [6].

Мета роботи

Вивчити дію фітокрему «Лоци» при хронічних дерматозах.

Матеріали і методи дослідження

Нами виготовлено екстракційний протизапальний фітокрем, який отримав умовну назву «Лоци» (за першими літерами назви рослин, що були використані для виготовлення фітокрему – лопух та цикорій).

До складу фітокрему входять: олійний екстракт кореня лопуха (1:5) – 50 г, олійний екстракт кореня цикорію (1:5) – 50 г, ланолін – 10 г, жир свинячий – 100 г. Для отримання фітокрему ми використовували наступну технологію приготування: по 10 г сухих, ретельно подрібнені корені лопуха і корені цикорію настоювали окремо на водяній бані протягом 2 годин у 50 г соняшникової олії. Масляні витяги фільтрували через тонке полотно у ступку, сировину віджимали, доводили масу витягу до 50 г соняшnikовою олією. У теплому витязі розчинили 10 г ланоліну, додали свинячий жир, ретельно перемішали до однорідності маси.

Проведено клінічне дослідження фітокрему «Лоци» при лікуванні нейродерміту, псоріазу, себореї та вугрів. Встановлено, що при використанні фітокрему «Лоци» терміни переходу прогресуючої стадії псоріазу в стаці-

онарну скорочується з 10–12 до 7 днів, а терміни загострення нейродерміту скорочуються з 14 до 8 днів.

В окремих досліджах показана здатність флавоноїдів, що містяться в коренях лопуха, помірно інгібувати фосфоліпази, циклооксигеназу і ліпоксигеназу, гальмуючи, тим самим, каскад арахідонової кислоти, синтез простагландинів і лейкотриєнів. Спільний дії цих речовин (протизапальній і цитозахисній), скоріше за все, зобов'язаний їх ранозагоювальний, епітелізуєчий та регенеруючий вплив на шкіру. Протизапальну й антиалергічну дію флавоноїдів пов'язують з м'яким стимулюючим впливом на функцію кори надниркових залоз і синтез глюкокортикоїдів, крім того, флавоноїди можуть пригнічувати утворення і вивільнення факторів-проторів запалення і деструкції тканин, таких як лейкотриєни і простагландини [7].

Результати та їх обговорення

Під спостереженням знаходилось 10 хворих на псоріаз (в прогресивній стадії) та 10 – на нейродерміт (в стадії загострення). При кожному з цих захворювань усіх пацієнтів розподілено на 2 репрезентативні групи по 5 осіб в кожній. Усього чоловіків, хворих на псоріаз – 4, жінок – 6, віком від 27 до 49 років; чоловіків, хворих на нейродерміт – 6, жінок – 4, вік – від 18 до 32 років. Усі хворі раніше лікувались за стандартним методом, але захворювання у них загострювалось виразною клінічною картиною при кожному рецидиві. Запропонований нами фітокрем використовували тричі на добу, змазуючи ушкоджені висипкою поверхні тіла. Таке лікування всі пацієнти переносили добре, побічних ефектів та ускладнень не спостерігалось у жодного з них. У табл. 1 наведені відомості про терміни переходу прогресивної стадії псоріазу в стаціонарну в порівняльній групі (лікованих стандартним методом) та в основній групі (лікованих фітокремом «Лоци»).

Як свідчать дані, наведені в таблиці 1, в основній групі хворих терміни переходу прогресивної стадії псоріазу в стаціонарну були достовірно меншими, ніж у порівняльній групі.

У таблиці 2 наведені дані про терміни зменшення загострення у хворих нейродермітом у порівняльній

Таблиця 1

Терміни переходу прогресуючої стадії псоріазу в стаціонарну (в днях; $M \pm m$)

Порівняльна група	Основна група	Достовірність
11,0 $\pm$ 1,2	7,4 $\pm$ 0,8	$p < 0,05$

Таблиця 2

Терміни зменшення загострення нейродерміту (в днях; $M \pm m$)

Порівняльна група	Основна група	Достовірність
15,0 $\pm$ 0,8	8,2 $\pm$ 1,0	$p < 0,05$

групі (лікованих стандартним методом) та в основній групі (лікованих фітокремом «Лоци»).

Як видно з таблиці 2, в основній групі хворих терміни зменшення загострення були достовірно меншими, ніж у порівняльній групі.

Висновки

Отже, використання фітокрему «Лоци» з наявністю в ньому таких компонентів, як лопух і цикорій, є патогене-

тично обґрунтованим. Завдяки флавоноїдам цих рослин здійснюється пригнічення каскаду розпаду арахідонової кислоти (ейкозатетраєнової) з меншим розпадом її до прозапальних ейкозаноїдів (простагландинів та лейкотриєнів). Все це дозволяє скоротити терміни зменшення проявів запалення при псоріазі та нейродерміті й дає підстави для використання фітокрему «Лоци» при себореї, вуграх та інших захворюваннях шкіри.

Література

1. Ковальов В. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / В.М. Ковальов, О.І. Павлій, Т.І. Ісакова. – Харків: Прапор, 2000. – 703 с.
2. Основы практической фитотерапии: Учебное пособие / В.Н.Ковалев, И.А. Зупанец, В.С. Кисличенко и др. – Харьков: УкрФа, 1999. – 304 с.
3. Гродзинський А. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник / А.М. Гродзинський. – К.: Українська енциклопедія, 1992. – 544 с.
4. Громовик Б. Фітокосметика / Б.П. Громовик, О.Л. Гром – Львів: Світ, 1994. – 128 с.
5. Кобзар А. Фармакогнозія в медицині: навчальний посібник / А.Я. Кобзар. – К.: Медицина, 2007. – 544 с.
6. Цілюща Хортиця / Ю.І. Корнієвський, М.С. Фурса, В.Г. Корнієвська та ін. – Запоріжжя: Видавництво ЗДМУ, 2009. – 552 с.
7. Фитотерапия с основами практической фармакологии / ред. В. Кукеса. – М.: Медицина, 1999. – 192 с.

Відомості про авторів:

Корнієвський Ю.І., к. фарм. н., доцент, зав. курсу ботаніки ЗДМУ.

Бочаров В.А., д. мед. н., професор, зав. каф. дерматовенерології з курсом косметології ФПО ЗДМУ.

Корнієвська В.Г., к. фарм. н., старший викладач курсу ботаніки ЗДМУ.

Мітла О.Л., студентка 5 курсу фармацевтичного факультету спеціальності ТПКЗ ЗДМУ.

Адреса для листування:

Корнієвський Юрій Іванович, 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 26, ЗДМУ, курс ботаніки.